Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1859.

Erste Abtheilung.

XXXI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. Juli 1859.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Okręgu Administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1859.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXI.

Wydany i rozesłany dnia 12. Lipca 1859.

113.

Erlaß des Ministers für Cultus und Unterricht vom 14. Juni 1859,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXI. Stück, Nr. 113, ausgegeben am 2. Juli 1859),

wodurch, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 29. Mai 1859, eine neue Studien- und Prüfungs-Ordnung für das Magisterium und den Doctorgrad der Pharmacie an allen pharmaceutischen Lehranstalten des Kaiserstaates eingeführt wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 29. Mai 1859 die nachstehende Studien- und Prüfungs-Ordnung für das Magisterium und den Doctorgrad der Pharmacie für alle Universitäten des Kaiserstaates Allergnädigst zu genehmigen geruht.

I. Studien- und Prüfungs-Ordnung für das Magisterium der Pharmacie.

§. 1.

Wer an einer österreichischen Universität zum pharmaceutischen Studium zugelassen werden, und das Diplom als Magister der Pharmacie erlangen will, muß vorerst die Lehrgegenstände des Untergymnasiums sich eigen gemacht haben, sich hierüber mit einem von einem Gymnasium ausgestellten staatsgiltigen Zeugnisse über die mit Erfolg zurückgelegte vierte Grammatikalschule ausweisen, überdieß die Pharmacie nach der bestehenden Gremialordnung erlernt, und nach erhaltenem Lehrbriefe wenigstens durch zwei Jahre in einer öffentlichen Apotheke des Inlandes als Gehilfe gedient haben.

§. 2.

Der Studiencurs dauert durch zwei Jahre.

Die obligaten Lehrgegenstände sind:

Im ersten Jahre.

Elementarphysik und Mineralogie im Wintersemester, Zoologie und Botanik im Sommercurse, ferner allgemeine anorganische und organische Chemie in beiden Semestern; alle diese Gegenstände wochentlich durch je fünf Stunden, die Botanik jedoch, bei kürzerer Dauer des Sommersemesters, durch fünf bis acht Stunden.

Im zweiten Jahre.

Pharmaceutische Chemie und Pharmakognosie im Winter; erstere durch fünf, letztere durch drei Stunden wochentlich; dann während der beiden Semester praktische Uebungen im chemischen Laboratorium wochentlich wenigstens durch zehn Stunden.

113.

Rozrządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 14. Czerwca 1859.

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 113, wydana dnia 2. Lipca 1859),

którém, w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 29. Maja 1859 r. zaprowadza się nowy porządek studyjów i examinu na magisteryjum i stopień doktora farmaceutyki po wszystkich farmaceutycznych zakładach naukowych Cesarstwa.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 29. Maja 1859 r. raczył Jego C. K. Apostolska Mość Najłaskawiéj zatwierdzić następujący porządek studyjów i examinu na magisteryjum i stopień doktora farmaceutyki dla wszystkich uniwersytetów Cesarstwa.

I. Porządek studyjów i examinu na magisteryjum farmaceutyki.

§. 1.

Kto do studyjów farmaceutycznych przypuszczonym być chce na Uniwersytecie Austryjackim i pozyskać dyplom jako Magister farmaceutyki, musi najprzód przedmioty naukowe niższego gimnazyjum odbyć i wykazać się świadectwem rządowém, przez gimnazyjum wystawionem względem ukończonéj z dobrym skutkiem czwartéj klasy gimnazyjalnéj, nadto że terminował przy farmaceutyce wedle istniejącego porządku gremialnego, a po otrzymaném świadectwie odbytego terminu, przynajmniéj przez dwa lata jako subjekt służył w publicznéj aptece kraju tutejszego.

§. 2.

Kurs studyjów trwa dwa lata.

Obowiązkowe przedmioty naukowe są następujące:

W piérwszym roku.

Fizyka elementarna i mineralogija w półroczu zimowém, zoologija i botanika w półroczu letniém, tudzież w obu półroczach powszechna chemija nieorganiczna i organiczna; wszystkie przedmioty te w tygodniu przez pięć godzin botanika zaś, przy krótszém trwaniu półrocza letniego przez pięć do ośmiu godzin.

W drugim roku.

Chemija farmaceutyczna i farmakognozyja w zimie; piérwsza przez pięć, druga przez trzy godziny w tygodniu; tudzież w ciągu obu półroczy praktyczne ćwiczenia w laboratoryjum chemicznêm w tygodniu *przynajmniéj* przez dziesięć godzin.

§. 3.

Zur Erlangung des Diploms haben die Candidaten bloß strenge Prüfungen zu bestehen, deren drei sind, nämlich zwei theoretische und eine praktische.

Gegenstände der ersten theoretischen strengen Prüfung sind:

a) Elementarphysik,

b) Zoologie,

c) Botanik, und

d) Mineralogie;

bei der zweiten, nämlich bei der praktischen strengen Prüfung:

a) die Bereitung zweier pharmaceutischen Präparate, und

b) die Vornahme einer chemischen Analyse;

endlich bei der dritten:

a) Pharmakognosie,

b) allgemeine anorganische und organische Chemie, dann

c) pharmaceutische Chemie, und

d) Apotheker-Medicinalverordnungen.

§. 4.

Die erste strenge Prüfung wird an der philosophischen, die zweite und dritte werden an der medicinischen Facultät, und wenn sich an der Universität keine medicinische Facultät befindet, von einer hiezu unter dem Vorsitze des Directors der chirurgischen Lehranstalt eigens zusammengesetzten Prüfungscommission abgelegt.

§. 5.

Die Anmeldung zur ersten strengen Prüfung geschieht daher bei dem Vorstande des philosophischen, zu den zwei andern Prüfungen bei jenem des medicinischen Lehrkörpers (Decan oder Studiendirector) oder bei dem Director der chirurgischen Lehranstalt.

§. 6.

Für die erste und dritte strenge Prüfung ist eine Dauer von anderthalb Stunden festgesetzt, welche der Vorsitzende angemessen unter die Prüfer in der Art zu vertheilen hat, daß jedem Prüfungsgegenstande ungefähr gleiche Zeit zum Prüfen zugemessen werde. Eine Abkürzung dieser Prüfungszeit kann über gemeinschaftlichen Beschluß aller Prüfer nur dann stattfinden, wenn sich früher schon das Unzureichende der Kenntnisse der Candidaten, daher die Nothwendigkeit seiner Reprobation in entschiedener Weise herausgestellt haben sollte. Die Dauer der zweiten, nämlich der praktischen strengen Prüfung, hängt von der Beschaffenheit der Präparate ab, welche der Examinand zu bereiten hat.

§. 7.

Bei der ersten strengen Prüfung muß die Botanik so viel wie möglich an frischen, sonst an getrockneten Pflanzen, die Mineralogie aber am Objecte geprüft werden.

§. 3.

Dla pozyskania dyplomu, kandydaci tylko ścisłe examina złożyć mają, których jest trzy, to jest dwa teoretyczne i jeden praktyczny.

Przedmiotami piérwszego teoretycznego ścisłego examinu są:

a) fizyka elementarna,

b) zoologija,

c) botanika, i

d) mineralogija;

przy drugim, to jest przy praktycznym ścisłym examinie:

a) sporządzenie dwóch farmaceutycznych preparatów, tudzież

b) przedsięwzięcie rozkładu chemicznego;

nareszcie przy trzecim:

a) farmakognozyja,

b) powszechna chemija nieorganiczna i organiczna, tudzież

c) chemija farmaceutyczna i

d) rozporządzenia medycynalne apteczne.

§. 4.

Piérwszy ścisły examin odbędzie się w wydziale filozoficznym, drugi i trzeci w wydziale medycznym, a jeżeli na wszechnicy nie znajduje się wydział medyczny, przed komisyją examinacyjną właśnie ku temu złożoną pod przewodnictwem dyrektora chirurgicznego zakładu naukowego.

§. 5.

Meldunek do piérwszego ścisłego examinu nastąpi przeto u przełożonego przy filozoficzném, do dwóch innych examinów u przełożonego przy medyczném ciele naukowém (dziekana lub dyrektora nauk) albo téż dyrektora chirurgicznego zakładu naukowego.

§. 6.

Dla piérwszego i trzeciego ścisłego examinu ustanawia się przeciąg półtoréj godziny, który prezydujący stósownie między examinujących w ten sposób rozdzielić winien, ażeby na każdy przedmiot examinacyjny niemal równy czas do examinowania przypadał. Skrócenie czasu examinu może za spólną uchwałą wszystkich examinatorów wtedy tylko być przedsięwziętém, gdyby piérwéj już niedostateczność wiadomości kandydata, przetoż konieczność jego reprobacyi w sposób stanowczy się wykazała. Trwanie drugiego, mianowicie praktycznego ścisłego examinu, zawisło od właściwości preparatów, które examinand sporządzić ma.

§. 7.

Przy piérwszym ścisłym examinie botanika o ile możności examinowaną być ma na świéżych, zresztą na suszonych roślinach, mineralogija zaś na przedmiocie.

§. 8.

Die praktische strenge Prüfung findet im chemischen Laboratorium unter Aufsicht des Professors der Chemie, und unter zeitweiliger Nachsichtspflege von Seite der übrigen Mitglieder der Prüfungscommission (§. 15), dann in Gegenwart jener Schüler, welche dem Prüfungsacte beiwohnen wollen, Statt.

Die dabei vorzunehmende chemische Analyse ist eine qualitative, und rücksichtlich des einen oder des andern, im zu analisirenden Körper enthaltenen Bestandtheiles, nach Anordnung des Vorsitzenden auch eine quantitative. Den Vorgang bei den betreffenden chemischen Operationen und das Resultat derselben hat der Candidat in Form einer schriftlichen Abhandlung zusammenzufassen und der Prüfungscommission (§. 15) vorzulegen.

§. 9.

Bei der dritten strengen Prüfung wird die Pharmakognosie an einer Waarensammlung geprüft. Der Candidat hat die einzelnen Droguen zu nennen, die Kennzeichen ihrer Güte, die gewöhnlichen Verwechslungen, Verunreinigungen und Verfälschungen derselben mit andern Körpern, und wie diese entdeckt werden, anzugeben.

§. 10.

Die erste strenge Prüfung kann schon am Schlusse des ersten Jahrganges abgelegt werden.

Bei der Anmeldung zu derselben muß der Candidat sich

a) über den Besitz aller im §. 1 bezeichneten Erfordernisse zur Aufnahme in das pharmaceutische Studium, und
b) über die Frequentation der Collegien des ersten pharmaceutischen Jahrganges ausweisen.

§. 11.

Die zweite praktische strenge Prüfung kann im letzten Monate des zweiten pharmaceutischen Jahrganges bestanden werden.

Bei der Anmeldung zu derselben ist der Beweis zu führen:

a) über die mit gutem Erfolge abgelegte erste strenge Prüfung,
b) über den Besuch der Collegien, dann
c) über die fleißige Betheiligung an den praktischen Uebungen im chemischen Laboratorium vom Beginne des ersten Semesters des zweiten Jahres bis zum Zeitpuncte der Ablegung der zweiten praktischen strengen Prüfung. Hierauf werden ihm vom Vorsitzenden, nach Einvernehmung des für die Pharmaceuten bestellten Professors der Chemie, die pharmaceutischen und analytischen Operationen angedeutet, die er auszuführen hat.

§. 12.

Die dritte strenge Prüfung kann gleich nach dem Schlusse des zweiten Studienjahres abgelegt werden.

§. 8.

Praktyczny ścisły examin odbędzie się w chemiczném laboratoryjum pod dozorem professora chemii, i z czasowém doglądaniem ze strony innych członków komisyi examinacyjnéj (§. 15), tudzież w obecności tych uczniów, którzy znajdować się chcą przy akcie examinacyjnym.

Rozkład chemiczny mający być przedsiębranym, odnosić się będzie do jakości, a względem téj lub onéj części składowéj, zawartéj w przedmiocie rozkładu, wedle zarządzenia prezydującego także i do ilości. Sposób postępowania przy dotyczących chemicznych operacyjach i rezultat onychże kandydat w formie piśmiennéj rozprawy zestawić ma i przedłożyć komisyi examinacyjnéj (§. 15).

§. 9

Przy trzecim examinie ścisłym farmakognozyja examinowaną będzie na zbiorze artykułów lekarskich. Kandydat wymienić ma pojedyncze artykuły lekarskie, oznaczyć znamiona ich przedniości, niemniéj z jakiemi innemi artykułami bywają zwykle przemieniane, zanieczyszczane lub sfałszowane, i jak te odkrytemi być mogą.

§. 10.

Piérwszy ścisły examin złożonym być może już z końcem piérwszego roku.

Przy zgłoszeniu się do tegoż kandydat wykazać musi:

a) iż posiada wszystkie w §. 1 wskazane wymogi do przyjęcia do studyjum farmaceutycznego, tudzież

b) frekwentacyję kolegiów piérwszego roku farmaceutycznego.

§. 11.

Drugi praktyczny ścisły examin odbytym być może w ostatnim miesiącu drugiego roku farmaceutycznego.

Przy zgłoszeniu się do tego wykazać należy:

a) piérwszy examin ścisły, z dobrym skutkiem odbyty,

b) uczęszczanie na kolegia, tudzież

c) pilny udział w praktycznych ćwiczeniach się w chemiczném laboratoryjum od początku piérwszego półrocza roku drugiego aż do chwili złożenia drugiego praktycznego examinu ścisłego. Poczém z zasięgnieniem professora chemii dla farmaceutów ustanowionego, wskazane mu będą przez prezydującego operacyje farmaceutyczne i analityczne, jakie wykonać ma.

§. 12.

Trzeci ścisły examin może zaraz z ukończeniem drugiego roku szkolnego być złożonym.

Bei der Anmeldung muß das Zeugniß

a) über die gut bestandene praktische strenge Prüfung, dann

b) über die Frequentation aller Collegien des zweiten pharmaceutischen Jahrganges, sowie

c) über die eifrig vorgenommenen praktischen Uebungen im chemischen Laboratorium beigebracht werden.

Die vom Candidaten verfertigten pharmaceutischen Präparate, sowie die hierüber und über die chemische Analyse verfaßte schriftliche Abhandlung haben bei der dritten strengen Prüfung vorzuliegen.

§. 13.

Alle drei strengen Prüfungen müssen an einer und derselben Lehranstalt abgelegt werden.

§. 14.

Die Prüfungscommission besteht bei der ersten strengen Prüfung aus dem Vorstande des philosophischen Lehrkörpers, wenn er zugleich Professor eines der Prüfungsfächer ist, sonst aus dem Dienstältesten unter den Professoren dieser Fächer, als Delegaten des Vorstandes dieses Lehrkörpers; dann aus den für Physik, Botanik, Zoologie und Mineralogie bestellten ordentlichen Professoren, die bei einer mehrfachen Vertretung einer und derselben Lehrkanzel mit einander zu alterniren haben.

§. 15.

Die Prüfungscommission bei der zweiten praktischen strengen Prüfung hat zu bestehen:

a) an vollständigen Universitäten, an welchen sich eine medicinische Facultät befindet, aus dem Vorstande des medicinischen Lehrkörpers als Vorsitzendem, ferner aus dem für Pharmaceuten bestellten Professor der Chemie und einem eigens hiefür ernannten Apotheker; dagegen

b) an Universitäten, an welchen keine medicinische Facultät, sondern bloß eine chirurgische Lehranstalt sich befindet, aus dem Studiendirector der letzteren, als Vorsitzenden, dann aus den eben genannten zwei Prüfungscommissären.

In Prag und Wien hat jedoch statt des Gastprüfers auch fernerhin, wie bisher, der Doctorendecan bei dieser Prüfung zu interveniren.

§. 16.

Bei der dritten strengen Prüfung hat nebst den im §. 15 a) und b) bezeichneten Vorsitzenden, der Professor der Chemie für Apotheker, und jener Professor, dem die Abhaltung der Lehrvorträge über Pharmakognosie obliegt, dann ein eigens hiefür bestimmter Apotheker als Prüfer zugegen zu sein.

Przy zgłoszeniu się do tego przedłożoném być musi świadectwo z

a) praktycznego examinu ścisłego z dobrym skutkiem odbytego, tudzież

b) frekwentacyi wszystkich kollegiów drugiego roku farmaceutycznego,

c) przedsiębranych z gorliwością praktycznych ćwiczeń w laboratoryjum chemiczném.

Sporządzone przez kandydata preparata farmaceutyczne, równie téż ułożona w tymże przedmiocie, niemniéj w przedmiocie rozkładu chemicznego piśmienna rozprawa, mają przy trzecim ścisłym examinie być przedłożone.

§. 13.

Wszystkie trzy ścisłe examina odbyte być muszą w jednym a tym samym zakładzie naukowym.

§. 14.

Komisyja examinacyjna składa się przy piérwszym ścisłym examinie z przełożonego w filozoficzném ciele nauczycielskiém, jeżeli jest zarazem professorem jednego z przedmiotów examinacyjnych, zresztą z najstarszego w służbie między professorami tychże przedmiotów, jako delegata przełożonego, tudzież z zwyczajnych professorów dla fizyki, zoologii i mineralogii ustanowionych, którzy w razie wielokrotnego zastępstwa jednéj i téj saméj katedry między sobą przemieniać się będą.

§. 15.

Komisyja examinacyjna przy drugim praktycznym ścisłym examinie składać się będzie:

a) na Uniwersytetach zupełnych, w których się znajduje wydział medyczny, z przełożonego w medyczném ciele nauczycielskiém jako prezydującego, tudzież z professora chemii dla farmaceutów ustanowionego i z aptekarza właśnie ku temu zamianowanego; przeciwnie

b) na Uniwersytetach, w których nie ma wydziału medycznego, lecz tylko zakład chirurgiczny się znajduje, z dyrektora tegoż zakładu jako prezydującego, tudzież z dwóch właśnie wymienionych komisarzy examinacyjnych.

W Pradze i Wiédniu atoli zamiast gościa-examinatora także i nadal jak dotąd, dziekan doktorów przy tym examinie działać będzie.

§. 16.

Przy trzecim ścisłym examinie oprócz prezydujących, w §. 15 *a)* i *b)* oznaczonych, obecnym być ma jako examinator, professor chemii dla aptekarzy, i ten professor, który obowiązanym jest do wykładania farmakognozyi, tudzież aptekarz ku temu oznaczony.

In Prag und Wien ist nebstbei aber auch noch der Decan des medicinischen Doctorencollegiums als Prüfungscommissär zur dritten strengen Apothekerprüfung beizuziehen.

§. 17.

Prüft der Vorsitzende als Fachprofessor, so hat der im Dienstalter dem ersteren nächststehende Prüfungscommissär, bei der zweiten und dritten Prüfung allenfalls auch der sonstige Stellvertreter des medicinischen Studienvorstandes für die Prüfungsdauer den Vorsitz zu übernehmen. Ist der Vorsitzende kein Fachprofessor der zu prüfenden Gegenstände, so bleibt es demselben in Prag und Wien, selbst bei der dritten Prüfung überlassen, ob und in wieferne er sich am Prüfen betheiligen will. An den anderen Lehranstalten aber hat er, sowie in Prag und Wien der medicinische Doctordecan, bei der dritten Prüfung aus den Apotheker-Medicinalverordnungen zu prüfen. Die Fachprofessoren haben aber bloß aus ihren Nominalfächern die Prüfung vorzunehmen.

§. 18.

Die Calcüls bei diesen drei strengen Prüfungen sind: „befähigt", „mit Auszeichnung befähigt", „nicht befähigt".

Von allen Mitgliedern der Prüfungscommission wird nach vorläufig gepflogener Berathung schriftlich darüber abgestimmt, ob der Candidat nach dem Ergebnisse der Prüfung in allen Fächern, oder in einigen und welchen seine Kenntnisse in der Art an den Tag gelegt habe, daß er als befähigt, oder wohl gar als ausgezeichnet befähig angesehen werden, somit seine Approbation anstandslos erfolgen kann, oder aber diese bezüglich aller Fächer, oder bloß einiger und welcher verweigert werden muß.

Bei Meinungsverschiedenheiten zwischen dem Fachprofessor und den übrigen Prüfungscommissären hinsichtlich der Approbation des Candidaten hat bei der Formulirung des Endbeschlusses die Stimme des ersteren als maßgebend zu gelten, bei gleichen Stimmen die strengere Meinung den Ausschlag zu geben.

§. 19.

Hat ein Candidat bei einer oder der anderen theoretischen Prüfung aus einem Gegenstande nicht Genüge geleistet, so hat er die Prüfung aus demselben nach einem von der Prüfungscommission zu bestimmenden Zeitraume, aber nie vor Ablauf von drei Monaten zu wiederholen.

Leistete er dagegen aus zwei oder mehreren Gegenständen nicht Genüge, so hat er die ganze strenge Prüfung, jedoch nicht vor Ablauf von sechs Monaten zu wiederholen.

Entsprach der Candidat bei der praktischen strengen Prüfung nicht, so ist derselbe nach dem Ermessen der Prüfungscommission zu verpflichten, diese Prüfung zum Theile

W Pradze i w Wiédniu zaś oprócz tego jeszcze i dziekan medycznego kolegium doktorów jako komisarz examinacyjny przybranym być ma do trzeciego ścisłego examinu na aptekarza.

§. 17.

Jeżeli prezydujący examinuje jako professor pewnego zawodu, wówczas przewodnictwo na ciąg trwania examinu objąć ma komisarz examinacyjny wedle lat służby piérwszemu najbliższy, przy drugim i trzecim examinie nawet i inny zastępca medycznego przełożonego. Jeżeli prezydujący nie jest professorem pewnego zawodu przedmiotów examinowanemi być mających, wówczas tenże w Pradze i Wiédniu nawet i przy trzecim examinie pozostawioném sobie mieć będzie, czy i jak dalece w examinowaniu udział brać chce. W innych zakładach naukowych zaś tenże, równie jak w Pradze i Wiédniu medyczny dziekan doktorów, examinować będzie przy trzecim examinie z rozporządzeń medycynalnych aptekarskich. Professorowie pewnych zawodów zaś tylko z takowych a to każdy z własnego examinować będzie.

§. 18.

Przy tych trzech ścisłych examinach używać się będzie kałkułów: „uzdolniony“, „celująco uzdolniony“, „nieuzdolniony“.

Wszyscy członkowie komisyi examinacyjnéj po uprzedniéj obradzie na piśmie głos swój dadzą, czy kandydat wedle rezultatu examinu we wszystkich przedmiotach, lub w niektórych a to których wiadomości swe w ten sposób objawił, iż za zdolnego lub nawet za celująco zdolnego uważanym być, a więc jego aprobacyja niewątpliwie nastąpić może, lub téż takowa względem wszystkich przedmiotów, albo tylko względem niektórych a to względem których odmówioną być musi.

Przy różności głosów między professorem zawodu a innymi komisarzami examinacyjnymi względem aprobacyi kandydata w uchwale stanowczéj, rozstrzygać będzie głos piérwszego, przy równych głosach zdanie ostrzejsze

§. 19.

Jeżeli kandydat nieodpowiedział należycie w jednym lub drugim examinie z przedmiotu jakiego, powtórzyć winien examin z takowego po niejakim czasie, wyznaczonym przez komisyję examinacyjną, atoli nigdy przed upływem miesięcy trzech.

Jeżeli zaś nie odpowiedział oczekiwaniom z dwóch lub więcéj przedmiotów, wówczas powtórzyć ma cały examin ścisły, atoli nie przed upływem miesięcy sześciu.

Jeżeli kandydat nie popisał się przy praktycznym ścisłym examinie, wówczas wedle zdania komisyi examinacyjnéj zobowiązanym być winien do powtórzenia

durch Anfertigung des einen oder des anderen pharmaceutischen Präparates, oder durch neuerliche Ausführung einer chemischen Analyse nach dreimonatlicher Verwendung im chemischen Laboratorium, oder die ganze praktische strenge Prüfung nach einer sechsmonatlichen Verwendung in diesem Laboratorium zu wiederholen.

§. 20.

Die Wiederholung einer strengen Prüfung darf nur Einmal stattfinden, wenn der Candidat aus zwei oder mehreren Gegenständen nicht Genüge leistete. Dagegen ist eine zweimalige Prüfungswiederholung dann gestattlich, wenn der Candidat bei einer der theoretischen Prüfungen bloß aus Einem Gegenstande nicht entsprochen haben sollte.

Im ersteren Falle hat die Wiederholungsprüfung in Gegenwart der für die betreffende Erstprüfung bestimmten Commissionsglieder, im zweiten dagegen in Anwesenheit des Facherxaminators und des betreffenden Vorsitzenden stattzufinden.

§. 21.

Wurde der Candidat bei allen drei strengen Prüfungen als befähigt erkannt, so wird er beeidet und erhält das Diplom als Magister der Pharmacie.

§. 22.

Die Beeidigung geschieht nach der, mit dem Ministerialerlasse vom 27. December 1855, Z. 19631, vorgezeichneten Eidesformel an Universitäten mit einer medicinischen Facultät von dem Vorstande des medicinischen Studiums in Gegenwart des Facultätsnotars oder des seine Stelle vertretenden Universitätskanzlei-Beamten; an Lehranstalten, bei welchen sich keine medicinische Facultät befindet, wird dagegen die Beeidigung von den beiden, bei den strengen Prüfungen der Apotheker, Vorsitzenden; in Prag und Wien endlich von dem medicinischen Doctorendecane vorgenommen.

§. 23.

Das Diplom wird an vollständigen, mit einer medicinischen Facultät versehenen Universitäten, sowie an den pharmaceutischen Lehranstalten, wo keine derlei Facultät besteht, von den eben erwähnten zwei Vorsitzenden, und im ersteren Falle noch von dem bemerkten Notare oder dessen Stellvertreter, in Prag und Wien überdieß von dem medicinischen Doctorendecane unterfertiget.

§. 24.

Ueber die strengen Prüfungen der Pharmaceuten wird von den hiebei Vorsitzenden ein Protokoll geführt, in welchem

a) der Vor- und Zuname,
b) das Alter,
c) die Religion des zu Prüfenden,
d) die Lehranstalt, an der er seine Studien zurückgelegt,
e) der Calcül, den er bei jeder strengen Prüfung erhalten hat; endlich in dem Protokolle über die letzte strenge Prüfung von dem Vorsitzenden

examinu w części przez sporządzenie tego lub onego preparatu farmaceutycznego, albo przez powtórne wykonanie chemicznego rozkładu po trzechmiesięcznéj aplikacyi w chemiczném laboratoryjum, albo téż do powtórzenia całego ścisłego examinu po sześciomiesięcznéj aplikacyi w témże laboratoryjum.

§. 20.

Powtórzenie ścisłego examinu raz tylko miejsce mieć może, jeżeli kandydat z dwóch lub więcéj przedmiotów zadosyć nie uczynił. Przeciwnie dwukrotne powtórzenie examinu wtedy tylko dozwolone jest, gdyby kandydat przy jednym z teoretycznych examinów tylko z jednego przedmiotu nie odpowiedział.

W piérwszym przypadku nastąpić ma powtórny examin w obecności członków komisyjnych wyznaczonych dla dotyczącego piérwszego examinu, w drugim zaś w obecności examinatora zawodu i dotyczącego prezydującego.

§. 21.

Jeżeli kandydat przy wszystkich trzech examinach za zdolnego uznanym został, wówczas przysięga od niego będzie odebraną, poczém wyda się mu dyplom na Magistra farmaceutyki

§. 22.

Zaprzysiężenie odbywa się wedle roty przysięgi, przepisanéj Rozrządzeniem Ministeryjalném z dnia 27. Grudnia 1855 r. L. 19631, w Uniwersytetach z medycznym wydziałem przez przełożonego nauk medycznych w obecności notaryjusza wydziału lub urzędnika kancelaryi uniwersyteckiéj, miejsce onegoż zastępującego; w zakładach naukowych zaś, przy których nie znajduje się wydział medyczny, przez obu prezydujących przy ścisłych examinach aptekarzy; w Pradze i Wiédniu nakoniec przez medycznego dziekana doktorów.

§. 23.

Dyplom podpisanym będzie w Uniwersytetach zupełnych, z medycznym wydziałem istniejących, tudzież w zakładach farmaceutycznych bez wydziału takowego, przez właśnie wspomnionych dwóch prezydujących, a w piérwszym przypadku nadto jeszcze przez rzeczonego notaryjusza lub jego zastępcę, w Pradze i Wiédniu oraz przez medycznego dziekana doktorów.

§. 24.

Względem ścisłych examinów farmaceutów prowadzony będzie protokół przez prezydujących, w którym wyrazić należy

a) imię i nazwisko,
b) wiek,
c) religiję examinowanego,
d) zakład naukowy, w którym studyja ukończył,
e) kałkuł, jaki przy każdym ścisłym examinie otrzymał; nakoniec w protokóle względem ostatniego ścisłego examinu wyrazi prezydujący

f) auch der Tag, an welchem das Diplom ausgefertiget, und der Tag, an welchem der Eid abgenommen wurde, aufzuzeichnen sind.

§. 25.

Für die strenge Prüfungen, dann für die Beeidigung und Ausfertigung des Diploms, ist, wie bisher, eine Taxe im Gesammtbetrage von 84 fl. 30 kr., und zwar in österreichischer Währung zu entrichten.

An vollständigen Universitäten mit einer medicinischen Facultät entfallen hievon für die Casse dieser Facultät 3 fl., für die Eidesablegung auf den medicinischen Studienvorstand 4 fl., auf den Notar oder dessen Stellvertreter 4 fl. 30 kr., für das Diplom 8 fl. 30 kr.

In Prag und Wien fällt dagegen die Eidesabnahmstaxe von 4 fl. dem medicinischen Doctorendecane zu. In den Rest von 64 fl. 70 kr. theilen sich die sämmtlichen Vorsitzenden und Prüfungscommissäre zu gleichen Theilen, mit Ausnahme jener Commissionsglieder, welche bei den strengen Apothekerprüfungen in doppelter oder gar in mehrfacher Eigenschaft eintreten, somit auch die doppelte oder die dreifache, auf jeden einzelnen Prüfungscommissär entfallende Taxe zu erhalten haben

§. 26.

An den Universitäten, an welchen keine medicinischen Facultäten bestehen, wird die für die Facultätscasse bestimmte Taxe von 3 fl. zur Bildung eines Universitätskanzlei-Fondes verwendet.

Die Beeidigungstaxe hat dagegen der Studiendirector der chirurgischen Lehranstalt, jene von 4 fl. der bei der ersten strengen Apothekerprüfung Vorsitzende zu beziehen.

Für die Diplomsausfertigung hat an den bei derlei Hochschulen bestehenden pharmaceutischen Lehranstalten der ebengenannte Director zu sorgen, und den nach Herstellung des Diploms von der Taxe pr. 8 fl. 30 kr. verbleibenden Ueberschuß zur Bildung eines Kanzleifondes der chirurgischen Lehranstalt verrechnen zu lassen.

§. 27.

Bei Wiederholungen der ganzen Prüfung wird der für dieselbe entfallende Taxbetrag unverkürzt neuerlich zu erlegen sein. Dagegen ist bei der Wiederholung der Prüfung bloß aus einem Gegenstande nur die auf den Vorsitzenden und den Fachexaminator entfallende Taxe zu entrichten.

§. 28.

In soferne die Bestimmungen der vorstehenden Paragraphe mit der dermaligen Organisirung der akademischen Behörden der Universitäten im Zusammenhange stehen, werden sie im Falle einer Veränderung derselben durch die noch bevorstehende Organisirung mit dieser in Einklang zu bringen sein

f) także i dzień, w którym dyplom został wydanym, oraz i dzień, w którym przysięga odebraną została.

§. 25.

Za ściste examina, tudzież za odebranie przysięgi i wydanie dyplomu, opłaconą będzie jak dotąd, taxa w całości 84 złt. 30 kr., a to w walucie Austryjackiéj.

W Uniwersytetach zupełnych z wydziałem medycznym przypada ztąd na kasę wydziału tego 3 złt., za złożenie przysięgi na przełożonego studyjów medycznych 4 złt., na notaryjusza lub zastępcę jego 4 złt. 30 kr.; za dyplom 8 złt. 30 kr.

W Pradze i Wiédniu przypada taxa od przysięgi o 4 złt. medycznemu dziekanowi doktorów. W kwotę pozostałą 64 złt. 70 kr., dzielą się wszyscy prezydujący i komisarzowie examinacyjni w równych częściach, z wyjątkiem tych członków komisyi, którzy przy ścisłych examinach aptekarskich działają w podwójnéj lub kilkakrotnéj własności, a przeto téż podwójną lub potrójną, na każdego pojedynczego komisarza examinacyjnego przypadającą taxę otrzymać mają.

§. 26.

W uniwersytetach, przy których nie istnieją wydziały medyczne, użytą będzie taksa dla kasy wydziału na 3 złt. przeznaczona na utworzenie funduszu kancelaryi uniwersyteckiéj.

Taksę przysięgi zaś pobierać będzie dyrektor studyów zakładu chirurgicznego, onę o 4 złt. prezydujący przy piérwszym ścisłym examinie aptekarskim.

O wygotowanie dyplomu staranie mieć będzie właśnie rzeczony dyrektor w zakładach farmaceutycznych przy takowych wszechnicach się znajdujących, który resztę pozostałą od taxy pr. 8 złt. 30 kr. po wygotowaniu dyplomu przeznaczy na utworzenie funduszu kancelaryjnego zakładu chirurgicznego.

§. 27.

Przy powtórzeniu całego examinu taxa przypadająca bez uszczerbku na nowo złożoną być winna. Przeciwnie zaś przy powtórzeniu examinu tylko z jednego przedmiotu spłaconą być ma tylko taxa, na prezydującego i na examinatora zawodu przypadająca.

§. 28.

O ile postanowienia powyższych paragrafów w związku stoją z dotychczasową organizacyą władz akademicznych w uniwersytetach, będą takowe w razie ich zmiany przez organizacyę nastąpić mającą w zgodność z tą wprowadzone.

II. Studien- und Prüfungs-Ordnung für den Doctorsgrad der Pharmacie.

§. 29.

Individuen, welche den Doctorsgrad zu erlangen wünschen, haben den Beweis herzustellen, daß sie die früher bestandenen sechs Gymnasialschulen und philosophischen Studien als ordentliche Schüler an einer öffentlichen Lehranstalt nach den bestandenen Vorschriften mit Erfolg (Eminenz oder erste Classe) zurückgelegt, oder aber die nun vorgeschriebene Maturitätsprüfung mit gutem Erfolge bestanden haben, alle sonst für Pharmaceuten bezüglich der Lehr- und Servirzeit vorgeschriebenen Erfordernisse besitzen, durch zwei Jahre die für das Magisterium vorgezeichneten Lehrgegenstände gehört, und in einem dritten Jahre die Collegien über allgemeine anorganische und organische, dann über analytische und pharmaceutische Chemie bei dem für die Pharmaceuten bestimmten Professor wiederholt besucht, und sich auch an den praktischen Uebungen fleißig betheiliget haben.

§. 30.

Die strengen Prüfungen haben diese Bewerber nach den im Abschnitte I. festgesetzten neuen Normen zurückzulegen, sich hierüber und über die erlangte Note „Ausgezeichnet" in allen drei Prüfungen auszuweisen, öffentlich zwei durch das Los zu bestimmende chemische Operationen vorzunehmen, darüber zugleich einen mündlichen Vortrag zu halten, während dieser Prüfung eine Dissertation über irgend einen chemischen oder verwandten Gegenstand vertheilen zu lassen, und da, wo es bisher üblich war, einige Streitsätze zu vertheidigen. Die vorzunehmenden chemischen Processe hat übrigens der Candidat in Gegenwart des sämmtlichen Prüfungspersonales zu beginnen; in der Folge aber unter Aufsicht des Professors und Beiwohnung jener Individuen, welche es wünschen, zu vollenden.

§. 31.

Als Prüfungscommissäre haben dieser öffentlichen Prüfung alle bei den drei strengen Prüfungen der Apotheker intervenirenden Fachprofessoren, mit Ausnahme jenes der Pharmakognosie und des Gastprüfers beizuwohnen, und jeder erhält hiefür eine Taxe von 9 fl. österreichische Währung. Hinsichtlich der Promotion, der Beeidigung und der Diplomsausfertigung, dann der hiefür zu entrichtenden Gebühren, ist sich nach den dießfalls für die medicinische Facultät geltenden Normen zu benehmen.

III. Uebergangsbestimmungen.

§. 32.

Der Studienplan, §. 2, hat bei allen, im Studienjahre 1859-60 auf was immer für einer österreichischen Universität sich für den ersten Jahrgang der Pharmacie inscribirenden Hörern in volle Wirksamkeit zu treten; dagegen haben alle übrigen Pharmaceuten, welche bereits diesen Jahrgang vor dem erwähnten Studienjahre zurückgelegt ha-

II. Porządek studyów i examinów na stopień doktora farmaceutyki.

§. 29.

Indywidua, chcące dostąpić doktoratu, udowodnić mają, iż istniejące dawniéj sześć klas gimnazyalnych i studya filozoficzne jako zwyczajni uczniowie zakładu publicznego wedle dawniejszych przepisów z dobrym skutkiem odbyły (z eminencyą lub piérwszą klasą), albo téż że złożyły obecnie przepisany examin dojrzałości z skutkiem należytym, zresztą iż posiadają wszystkie dla farmaceutów przepisane wymogi tak co do czasu terminowania jak służbowania, że przez dwa lata słuchały przedmiotów naukowych dla magisteryum przepisanych, a w trzecim roku powtórnie uczęszczały na kolegia z chemii powszechnéj nieorganicznéj i organicznéj, tudzież z chemii analitycznéj i farmaceutycznéj u profesora dla farmaceutów przeznaczonego, niemniéj iż w praktycznych ćwiczeniach pilnie udział miały.

§. 30.

Ci kandydaci złożyć mają ściste examina wedle nowych norm w rozdziale I ustanowionych, wykazać się tak względem tego jak względem noty otrzymanéj z skutkiem „celującym" przy wszystkich trzech examinach, publicznie wykonać dwie operacye chemiczne przez los oznaczone, względem tych zarazem mieć wykład ustny, podczas examinu rozdzielić dyssertacyę względem jakiegokolwiek przedmiotu chemicznego lub innego spowinowaconego, i tam, gdzie to dotąd zwyczajném było, niektóre themata sporne pod obronę poddać. Operacye chemiczne, mające być przedsiębrane, kandydat zresztą rozpocząć ma w obecności całego personalu examinacyjnego; późniéj zaś wykonać takowe pod dozorem profesora i z przybraniem indywiduów, które sobie tego życzą.

§. 31.

Jako komisarze examinacyjni obecnymi być mają przy tym publicznym examinie wszyscy profesorowie zawodów, którzy przy trzech ścisłych examinach aptekarzy działają, wyjąwszy onego farmakognozyi i gościa examinatora, z których każdy otrzymać ma taxę 9 złt. waluty austryackiéj. Co się tyczy promocyi, zaprzysiężenia i wydania dyplomu, tudzież należytości za to opłaconemi być mających, zachować należy normy, w téj mierze dla wydziału medycznego obowiązujące.

III. Postanowienia przechodnie.

§. 32.

Plan naukowy §. 2 wejdzie zupełnie w życie co do wszystkich słuchaczy, w roku szkolnym 1859 - 60 w jakimbądź uniwersytecie austryackim na piérwszy rok farmaceutyki zapisanych; przeciwnie zaś wszyscy inni farmaceuci, którzy już ten rok przed rzeczonym rokiem szkolnym odbyli, ukończyć winni studya swe

ben, ihre Studien nach den bis jetzt für die italienischen, sowie für die übrigen Universitäten bestandenen gesetzlichen Bestimmungen zu vollenden.

§. 33.

Alle jene Candidaten des pharmaceutischen Studiums, sowie des gleichnamigen Doctorgrades, welche den vorgeschriebenen zwei-, beziehungsweise dreijährigen Studiencurs an den italienischen Universitäten im Studienjahre 1858-59 absolvirt haben, können die zur Erlangung des Magisteriums oder des Doctorgrades der Pharmacie vorgezeichneten Prüfungen noch nach den bis jetzt für Italien geltenden Anordnungen ablegen. Sie müssen jedoch die chemischen und pharmaceutischen Vorträge bei dem, für die Apotheker bestellten Professor der Chemie gehört, und sich auch den für jenes Jahr noch bestehenden Annualprüfungen unterzogen haben.

§. 34.

Nach Ablauf des Studienjahres 1858-59 haben dagegen die Vorschriften der vorstehenden Prüfungs-Ordnung hinsichtlich der zurückzulegenden drei-, beziehungsweise vier strengen Prüfungen nicht bloß für die im Studienjahre 1859-60 neu inscribirten Hörer der Pharmacie, sondern auch für alle jene Hörer, welche an den italienischen Universitäten im obgenannten Studienjahre ihre Studien vollenden werden, eben so zur Geltung zu kommen, wie dieß bei den anderen Universitäten bis nun der Fall war.

Graf **Thun** m. p.

114.

Erlaß des Finanzministeriums vom 22. Juni 1859,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXI. Stück, Nr. 114, ausgegeben am 2. Juli 1859),

giltig für alle Kronländer, in denen das Mauthsystem eingeführt ist,

über die bedingte Mauthbefreiung der Diener, Kutscher oder Reitknechte der Generale.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchstem Handbillet vom 11. Juni 1859 zur Realisirung des Anspruches der Generale auf die Mauthbefreiung nach dem Patente vom Jahre 1821 (Politische Gesetzsammlung, 49. Band, Nr. 74, Seite 135 u. ff.), beziehungsweise nach dem kaiserlichen Patente vom 10. Februar 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt Nr. 133) allergnädigst anzuordnen geruht, daß in allen Fällen, wo die ersteren nicht selbst persönlich das Mauthamt passiren, ein schriftliches Certificat derselben für ihre Diener, Kutscher oder Reitknechte als Legitimation ihrer militärischen Eigenschaft zur Begründung der Mauthfreiheit für ihre Wägen und Pferde genüge.

Diese Allerhöchste Bestimmung hat auf den §. 4, lit. f) des ersten, und beziehungsweise auf den §. 18, Zahl 10, und den zweiten Absatz der Zahl 11 des zweiten Patentes Bezug, und hat selbstverständlich nur dann Anwendung, wenn nach diesen Patenten den Generalen selbst die Mauthfreiheit zukommt.

Dieselbe tritt sogleich in Wirksamkeit.

Freiherr von **Bruck** m. p.

wedle postanowień prawnych, dotychczas dla uniwersytetów włoskich równie jak innych uniwersytetów w mocy będących.

§. 33.

Wszyscy owi kandydaci tak studyum farmaceutycznego jak doktoratu, którzy ukończyli przepisany dwu-, względnie trzechroczny kurs naukowy na uniwersytetach austryackich w roku szkolnym 1858 - 59, mogą odbyć examina, do osiągnienia magisteryum lub stopnia doktoratu farmaceutycznego przepisane wedle rozporządzeń, dotąd jeszcze we Włoszech obowiązujących. Musieli atoli słuchać odczytów chemicznych i farmaceutycznych u profesora chemii dla aptekarzy ustanowionego, i poddać się examinom rocznym na ten rok jeszcze przypuszczonym.

§. 34.

Po upływie roku szkolnego 1858 - 59 zaś przepisy powyższego porządku względem trzech, odnośnie cztérech examinów ścisłych, złożonemi być mających, nie tylko co do uczniów farmaceutyki w roku szkolnym 1859 - 60 nowo inskrybowanych, lecz téż i co do wszystkich tych słuchaczy, którzy w wyż wspomnionym roku szkolnym we włoskich uniwersytetach studya swoje ukończą, niemniéj będą ważnemi, jak to dotąd było w innych uniwersytetach.

Hrabia **Thun** m. p.

114.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 22. Czerwca 1859,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 114, wydana dnia 2. Lipca 1859),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których myto zaprowadzoném jest,

o warunkowém od myta uwolnieniu sług, stangretów i masztalerzy jenerałów.

Najwyższym Reskryptem z dnia 11. Czerwca 1859 raczył Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość dla urzeczywistnienia prawa jenerałów do wolności myta wedle Patentu z roku 1821 (zbiór ustaw politycznych, tom 49, Nr. 74, stronica 135 i nast.), względnie wedle Cesarskiego Patentu z dnia 10. Lutego 1853 (Dziennik Praw Państwa Nr. 133) zarządzić Najłaskawiéj, iż we wszystkich przypadkach, gdzie jenerałowie nie sami osobiście przez rogatki przejeżdżają, dostatecznym jest piśmienny certyfikat onychże dla ich sług, stangretów i masztalerzy, służący za legitymacyę ich własności wojskowéj, do uzasadnienia wolności od myta dla ich wozów i koni.

Najwyższe Postanowienie to odnosi się do §. 4 lit. f) patentu piérwszego, a względnie do §. 18, Liczba 10, i do drugiego ustępu Liczby 11 patentu drugiego, i jak samo przez się rozumie się ma wtedy tylko zastósowanie, gdy wedle patentów rzeczonych jenerałom samym wolność myta przysłuża.

Rozrządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Baron **Bruck** m. p.

§. 23.

[illegible]

§. 24.

[illegible]

114.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 22. Czerwca 1859,

[illegible]